

NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige
universitet

Fakultet for informasjonsteknologi,
matematikk og elektroteknikk

Institutt for datateknikk
og informasjonsvitenskap

Kontaktperson under eksamen:
IDI, 73593440

Kontinuasjoneksamen i TDT4186 Operativsystemer
14. august 2006, 1500-1900

Typegodkjent lommekalkulator med tomt minne tillatt
Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt

Det ønskes korte og konsise svar på hver av oppgavene.
Det vesentlige er å kunne dokumentere forståelse,
beherske prinsipper og se sammenhenger - ikke å kunne
gjengi en mengde detaljer.

Der det synes å mangle noen opplysninger, må det angis
hvilke antagelser som synes å være naturlige. Merk at
viktige begreper er angitt på både norsk og engelsk.

Oppgave 1: Definisjoner – 20 %

- a) Identifiser klart hva et sentralisert system er (Centralized system)
- b) Identifiser klart hva et distribuert system er (Distributed system)
- c) Identifiser klart hva et multiprosessor system er (Multi processor system)

Oppgave 2: Ja/Nei/Ubesvart spørsmål – 30 %

Her følger åtte utsagn som hver for seg er riktig eller galt. Velger du å angi sannhetsverdien til et gitt utsagn, gir et riktig svar +1 poeng, mens et galt svar gir -1 poeng. Hvis du derimot velger å ikke kommentere et gitt utsagn, gir dette 0 poeng for det spørsmålet. Hvert svar kan følges av en kort og konsis begrunnelse.

- a) Prosesser (Processes)

Tråder (threads) brukes i stedet for prosesser (processes) i alle de nyeste operativsystemene !?

- b) Prosessorer (Processors)

Virkelig parallellitet (true concurrency) i en datamaskin krever flere sentrale prosesseringsenheter (CPUs – central processing units) !?

- c) Synkronisering (Synchronization)

Synkroniseringsmekanismene semaforer (semaphores) og monitorer (monitors) kan løse de samme problemene !?

- d) Vranglås (Deadlock)

Bankieralgoritmen (banker's algorithm) brukes for å umuliggjøre vranglås (deadlock prevention) !?

- e) Tidsstyring (Scheduling)

'Korteste totaltid først' algoritmen (SPN – shortest process next) er den beste algoritmen for tildeling av en prosessor (process scheduling) for alle sanntidssystemer (realtime systems) !?

- f) Lager (Memory)

'Optimal' algoritmen (OPT – optimal) for sideombytting (page replacement) er implementert i flere av de nyeste operativsystemene !?

g) Innlesing/Utskrift (Input/Output)

'Toveis heis' algoritmen (SCAN – scanning) gir bedre midlere tjenestetid (average service time) enn 'Enveis heis' algoritmen (CSCAN – circular scanning) for tidsstyring av disk (disk scheduling) !?

h) Implementering (Implementation)

Flere av de nyeste operativsystemene er både mikrokjerne-basert (micro kernel based) og objektorientert (object oriented) !?

Oppgave 3: Sentrale tema – 50 %

a) Konstruksjon

Du er ansatt som seniorutvikler i UniqueSW. Din sjef gir deg en dag i oppdrag å konstruere et nytt operativsystem for en ny datamaskin fra UniqueHW.

Angi hvordan du vil gå fram:

- Hvilke kritiske veivalg vil du stå overfor
- Hvilke alternative løsninger vil du ha å velge mellom for hvert av disse veivalgene
- Hvilke viktige opplysninger trenger du å framskaffe for å foreta de tilhørende veivalgene

b) Synkronisering

Et forsøk på å implementere en monitor (monitor) med semaforer (semaphores) er som følger:

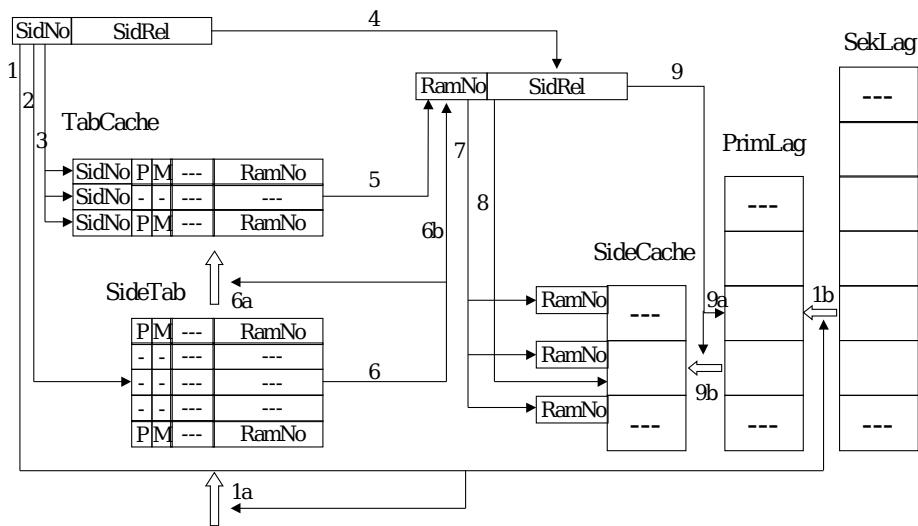
Variable: M: Semaphore := 1; N: Semaphore := 0; NC: Integer := 0; C: Array [1..V] of Semaphore := V*0; CC: Array [1..V] of Integer := V*0; EnterMonitorProcedure: Wait (M)	ConditionWait (C[I]): CC[I] := CC[I] - 1; If NC > 0 Then Signal (M) Else Signal (N); Wait (C[I]); CC[I] := CC[I] + 1; ConditionSignal (C[I]): If CC[I] < 0 Then Begin NC := NC + 1;

ExitMonitorProcedure: If NC > 0 Then Signal (M) Else Signal (N)	Signal (C[I]); Wait (N); NC := NC - 1 End

Begrunn hvorfor dette er en korrekt implementasjon – eller hvorfor dette ikke er en korrekt implementasjon.

c) Lager

En totaloversikt over et sidebasert (page based) virtuelt lager (virtual memory) inkludert caching på ulike nivåer er som følger:

- SekLag* = Sekundærlager (Secondary Memory)
- PrimLag* = Primærlager (Primary Memory)
- SideCache*: PageCache
- SideTab*: PageArray
- TabCache*: ArrayCache
- SidNo* = SideNummer (Page Number)
- SidRel* = SideRelativt (Page Relative)
- RamNo* = RammeNummer (Frame Number)
- P*: Present bit
- M*: Modified bit

Forklar alle nummererte tynne / tykke piler med kopling til ulike lagerreferansehendelser (memory referance events).